

Nr 326, utskrivet v 18 2020

Kära läsare!

Som ni ser får jag i stort sett bara frågor om TBE och pneumokockvacciner. Det blir lite tjatigt men väl bekomme. Och som 70+ är tillvaron milt sagt begränsad...

I övrigt har flera Ebolafall åter diagnosticerats i Kongo så det är för tidigt att blåsa faran över.

Fråga: Läste i Svar Igår att om man tar mer än 15 mg kortison/dag har man sämre skydd av influensavaccinet. Undrar om samma gäller även till exempel TBE-vaccinet? I så fall, kan man rekommendera folk som tar kortison att de tar påfyllning vart 3:e år istället för vart 5:e år?

Svar: Förstår din fråga. Inga studier finns och ingen har officiellt kortat intervallet för immun-supprimerade men både Lasse L och jag tycker att det är en bra idé på individuell bas.

Fråga: Ifall man kör TBE 50+ schema och har missat att ta extra dosen 2 månader efter, och det har gått 4 månader, ska man ta extradosen efter 4 månader och få samma effekt? Eller är det bättre att ta extra dosen 2 månader efter sin 3:e dos istället?

Svar: Ge extradosen så snart du kan...

Fråga: Det kommer många olika informationer gällande pneumokockvaccin. Tänker jag rätt?:

1. Prevenar ger jag först till de som är multistjuka eller utan mjälte och efter 8 v ges Pneumovax. Pneumovax kan upprepas om cirka 10 år för de som är i stort behov av det p ga olika risker??? Ibland står det lite olika. Att det ska boostas efter 5-7 år? Vilket stämmer?

2. Friska äldre ges en dos Pneumovax, ska det också boostas efter 10 år? Ibland ges info att en dos Pneumovax ska räcka.

3. Men... min tanke... Om man som frisk äldre, kanske till och med efter 50 år och vill hålla sig frisk och inte bli sjuk typ från barnbarnen, kan man inte ge Prevenar 18 till dem UTAN efterföljande Pneumovax?? D v s spara Pneumo-

vax tills man blir ännu äldre och i större behov?? Små barn får ju Synflorix så varför skulle inte t ex 50-åringar få Prevenar?? Eller tänker jag helt fel?

Svar: Många frågor!

1. Vi vet inte hur länge effekten av en dos Prevenar kvarstår (samma skyddseffekt efter fem år) och vi vet att nästa dos Pneumovax ger i princip liknande titersvar om det har gått minst 5 år vilket rekommenderas till högriskgrupper inklusive splenectomerade.

2. Samma sak gäller en andra dos av Pneumovax, d v s den hyporespons som alla är rädda för blir mindre och mindre tydlig med tiden - det är därför intervall till en ny dos Pneumovax är minst 5 år hos den lilla riskgrupp som anses behöva två doser (t ex splenectomerade). I övrigt anses en dos räcka

3. Visst kan du ge Prevenar utan att ge Pneumovax men både Prevenar och Synflorix ingår i barnvacc-program och de serotyper som ingår i dessa vaccin är idag därför mer ovanliga, d v s nyttan av Prevenar till 50+ blir begränsad. Summa summarum: Nyttan av att bara ge Prevenar är begränsad. Ge i så fall både och...

Fråga: Pat som är gravid v 36 och önskar Pneumovaxvaccin (och influensavaccin), möjligen med anledning av det pågående infektionsläget med Covid-19. Föreligger indikation för pneumokockvaccin för gravida (även om det som avdödat vaccin går bra att ge)?

Svar: Gärna influensavaccin även om det är sent. Inga rekommendationer finns om gravida och pneumokockvaccin och smittrisen för pneumokocker är inte större bland gravida än bland andra vuxna...

Fråga: Jag fick en fråga av en kund som ska resa till Grekland för en vecka. Hon har ett barn som blir 7 mån innan resan. Men barnet är 2 mån för tidigt född. Hur ska man tänka där? Ska man räkna fr o m den verkliga födelsen eller när barnet var beräknat?

Svar: Oftast räknar man den kronologiska åldern oavsett när barnet är fött men risken för hepatit A i Grekland är försumbar!

Fråga: Man född 1945, frisk. Uppger bara lite problem med "vårtor" på händerna någon gång vart tredje år, aldrig fått någon diagnos. Nu önskar mannen vaccinera sig med Zostavax mot bältros. Till saken hör att hans gravida dotter (som haft vattkoppor) och som skall föda barn i juli, skall bo hos sina föräldrar ett par veckor nu. Även hennes 3-årige son som inte haft vattkoppor. Hur ska man tänka här? Något hinder att ge vaccinet? Risk att ev smitta 3-åringen så att han får vattkoppor?

Svar: Oerhört sällsynt att Zostavax skulle ge vattkoppor hos någon annan. Vill han ha så kan du ge. Så småningom blir Shingrix ett alternativ.

Fråga: Här kommer en korkad fråga: Hade en pat hos mig i går som sommaren 2018 tog sina två första doser av Twinrix. Nu kommer han och funderar över dos 3. På kursen lärde vi ju oss att en dos alltid är en dos. Följer jag FASS så ska han ju börja om hela proceduren men är det nödvändigt utifrån att en dos alltid är en dos...?

Svar: Läs inte FASS.

Fråga: Vi har en familj (två vuxna, två barn) som fått en snabbvaccination Twinrix. Det visar sig att även barnen 9 och 12 år gamla har fått snabbvaccinationsschemat. Hur gör vi? Är det någon fara att de snabbimmuniserats? Har de sämre skydd? Hur går vi vidare? Ska de också ha bara en dos om 12 månader från första dosen?

Svar: Det går bra att snabbvaccinera barn med Twinrix ped och ge dos 4 efter ett år. (Ambirix hade varit ett alternativ till snabbvaccination).

Fråga: Är det OK att ge en pojke på 5 år Twinrix ped dos 1 bara en vecka efter att han fått DTP + polio? Snälla svara så snart du kan. De är bokade till em.

Svar: Du kan ge när som helst...

Svar på förra månadens fall:

"Man född på 60-talet, som liten reagerat mot pc och ASA, svullnad av händer och fötter. Vet inte själv vad det var för antibiotika men tror att

man sa att det var penicillin. Efter det alltid fått alternativ till detta. Funderar nu på FSME. Som kontraindikation för FSME står i FASS följande: "Överkänslighet mot den aktiva substansen eller mot något hjälpämne eller någon rests substans som kvarstår från tillverkningen (formaldehyd, neomycin, gentamicin, protaminsulfat), anges i avsnitt Innehåll. Korsallergier mot aminoglykosider andra än neomycin och gentamicin bör beaktas." Kan han få FSME eller inte?"

Svar: Ja, du kan ge honom TBE-vaccin!

Månadens fall:

Fråga: Jag har nu flera föräldrar, som önskar ge sina barn Prevenar 13. De är alla i den åldersgrupp som fått det i barnvaccinationsprogrammet. Vid vilken ålder kan det hjälpa dem att ge en ytterligare dos?